

About the Irish health system

A guide for refugees and other migrants

د آیرلینډي روغتیاي سیستم په اړه
د مهاجرینو او نورو ګډوالو لپاره لارښود

د روغتیا غوره
خدمات رامینځته کول

Building a
Better Health
Service

About this guide

Welcome to Ireland. The Health Service Executive (HSE) has developed this short guide to help you understand the Irish public health system.

The guide is in three parts:

Part 1 gives you information on how to access different types of health care, the services that are free and how the GP (doctor), pharmacy (chemist) and hospital systems work. Part 1 begins on page 4.

Part 2 gives you information about specialist services:

- dental treatments,
- eye tests,
- hearing aids,
- vaccinations.

It also gives you information about some staff you may meet in the health system. Part 2 begins on page 9.

Part 3 tells you what to do in an emergency. Part 3 begins on page 12.

Keep this guide

This is an important document, so please keep it as you will need it again.

If you don't understand any part of this guide, please ask for help at your local health centre to help you with it. You can also get more information online at www.hse.ie or

Callsave: 1850 24 1850

Phone: 041 685 0300

Email: hselive@hse.ie

د دې لارښود په اړه

آیرلینډ ته ښه راغلاست. د روغتیايي خدماتو اجرايوي رئیس (HSE) دا لنډ لارښود چمتو کړی ترڅو تاسو سره د ایرلینډي عامه روغتیا سیستم پوهیدو کې مرسته وکړي.

دا لارښود په درې برخو کې دی:

برخه 1 تاسو ته د روغتیايي پاملرنې مختلف ډولونو ته د لاسرسۍ په اړه معلومات درکوي، هغه خدمات چې وړیا دي او د GP (عمومي ډاکټر)، درملتون (درملگر) او د روغتون سیستمونه څنګه کار کوي. برخه 1 په 4م مخ کې پیل کیږي. برخه 1 په 4م مخ کې پیل کیږي.

برخه 2 تاسو ته د متخصص خدماتو په اړه معلومات درکوي:

- د غاښونو درملنه،
- د سترګو ازموینې،
- د اوربډلو وسیلې،
- واکسینونه.

دا تاسو ته د ځینې کارمندانو په اړه معلومات هم درکوي چې تاسو کولای شئ په روغتیايي سیستم کې ورسره ملاقات وکړئ. برخه 2 په 9م مخ کې پیل کیږي.

برخه 3 تاسو ته وایی چې په بېرني حالت کې څه وکړئ. برخه 3 په 12م مخ کې پیل کیږي.

دا لارښود وساتئ

دا یو مهم سند دی، نو مهرباني وکړئ دا وساتئ ځکه چې تاسو به ورته بیا اړتیا ولرئ.

که تاسو د دې لارښود په کومه برخه نه پوهیږئ، مهرباني وکړئ د خپل ځایي روغتیا مرکز کې د مرستې غوښتنه وکړئ ترڅو تاسو سره مرسته وکړي. تاسو نور معلومات آنلاین په www.hse.ie ترلاسه کولی شئ

Callsave: 1850 24 1850

تلیفون: 041 685 0300

برېښنالیک: hselive@hse.ie

Part 1: How to access different types of health care and how the system works

How do I access the health service?

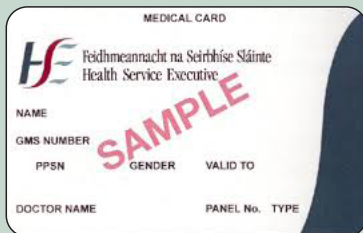
When you arrive in Ireland, you will learn how to apply for a medical card. This card gives you free access to some health services. **You can apply for it online at www.medicalcard.ie**

You need the following information to apply for a medical card: name, address, date of birth, Personal Public Service Number (PPSN), social welfare payment information and GP (doctor) acceptance and signature.

Three months before a medical card expires (can't be used any more), there will be a review to see if a person still qualifies for the medical card. But, the HSE can review if a person qualifies for a medical card at any time.

If you are over 70 you will also need to apply for a medical card.

The card looks like this:

Will I have to pay for health services?

Most health services are **free with a medical card**.

How long will I have a medical card for?

The card usually lasts for about **two years**. Protection applicants get the card for a year. The HSE will write to remind you to renew your card. Please ensure that you complete and return these forms to renew your card.

If you are over 70, you will need to apply for a medical card just once.

When you apply for a new card or a replacement card, you must make sure that you provide all the information asked for on the application form. You must tell the medical professionals and medical services if information like your address, contact details or your medical or financial circumstances have changed.

برخه 1: د روغتیا پاملرنې مختلف ډولونو ته لاسرسی څرنگوالی او سیستم څنگه کار کوي

زه څنگه روغتیایي خدمت ته لاسرسی کولی شم؟

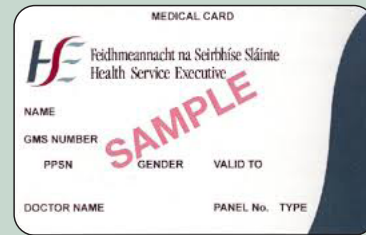
کله چې تاسو آیرلینډ ته ورسیرئ، نو تاسو به زده کړئ چې څنگه د طبي کارت لپاره غوښتنه وکړئ. دا کارت تاسو ځینې روغتیایي خدماتو ته وړیا لاسرسی درکوي. تاسو کولی شئ د دې لپاره آنلاین په ویب پاڼه www.medicalcard.ie آنلاین عریضه وکړئ

د طبي کارت لپاره غوښتنلیک لپاره تاسو لاندې معلوماتو ته اړتیا لرئ: نوم، پته، د زیږون نیټه، د شخصي عامه خدماتو شمیره (PPSN)، د ټولنیزې هوساینې تادیاتو معلومات او GP (ډاکټر) منل او لاسلیک.

د طبي کارت له ختمیدو درې میاشتني دمخه (نور کارول کیدی نشي)، بیاکتنه به وشي ترڅو وګوري چې ایا یو څوک لاهم د طبي کارت لپاره وړ دی. مګر، د روغتیا خدماتو اجرايوې رییس (HSE) کولی شي بیاکتنه وکړي که چیرې یو څوک په هر وخت کې د طبي کارت لپاره وړ وي.

که تاسو د 70 کالو څخه ډیر عمر لرئ نو تاسو به د طبي کارت لپاره غوښتنه وکړئ.

کارت داسې بڼګاري:

ایا زه به د روغتیا خدماتو لپاره پیسې ورکړم؟

ډیری روغتیایي خدمات د طبي کارت سره وړیا دي.

زه به د څومره مودې لپاره طبي کارت لرم؟

کارت معمولا شاوخوا دوه کاله دوام کوي. د محافظت غوښتونکي عریضه کوونکي د یو کال لپاره کارت ترلاسه کوي. HSE به تاسو ته د خپل کارت نوي کولو یادولو لپاره لیکي. مهرباني وکړئ ډاډ ترلاسه کړئ چې تاسو دا فورمي بشپړ کړئ او د خپل کارت نوي کولو لپاره بیرته راشئ.

که ستاسو عمر له 70 کلونو څخه پورته وي، تاسو اړتیا لرئ یوازې یوځل د طبي کارت لپاره غوښتنه وکړئ.

کله چې تاسو د نوي کارت یا بدیل کارت غوښتنه کوئ، نو تاسو باید ډاډ ترلاسه کړئ چې تاسو د غوښتنلیک په فورمه کې غوښتل شوي ټول معلومات چمتو کوئ. تاسو باید طبي متخصصینو او طبي خدماتو ته ووايست که معلومات لکه ستاسو آدرس، د اړیکې توضیحات یا ستاسو طبي یا مالي وضعیت بدل شوی وي.

When checking if you qualify for a card, the HSE will ask you for your consent to contact other departments.

Being able to continue to keep a medical card depends on your personal, social, medical and financial circumstances. This might mean that you cannot keep your card if you find work or your financial position improves.

What do I do if I am not well?

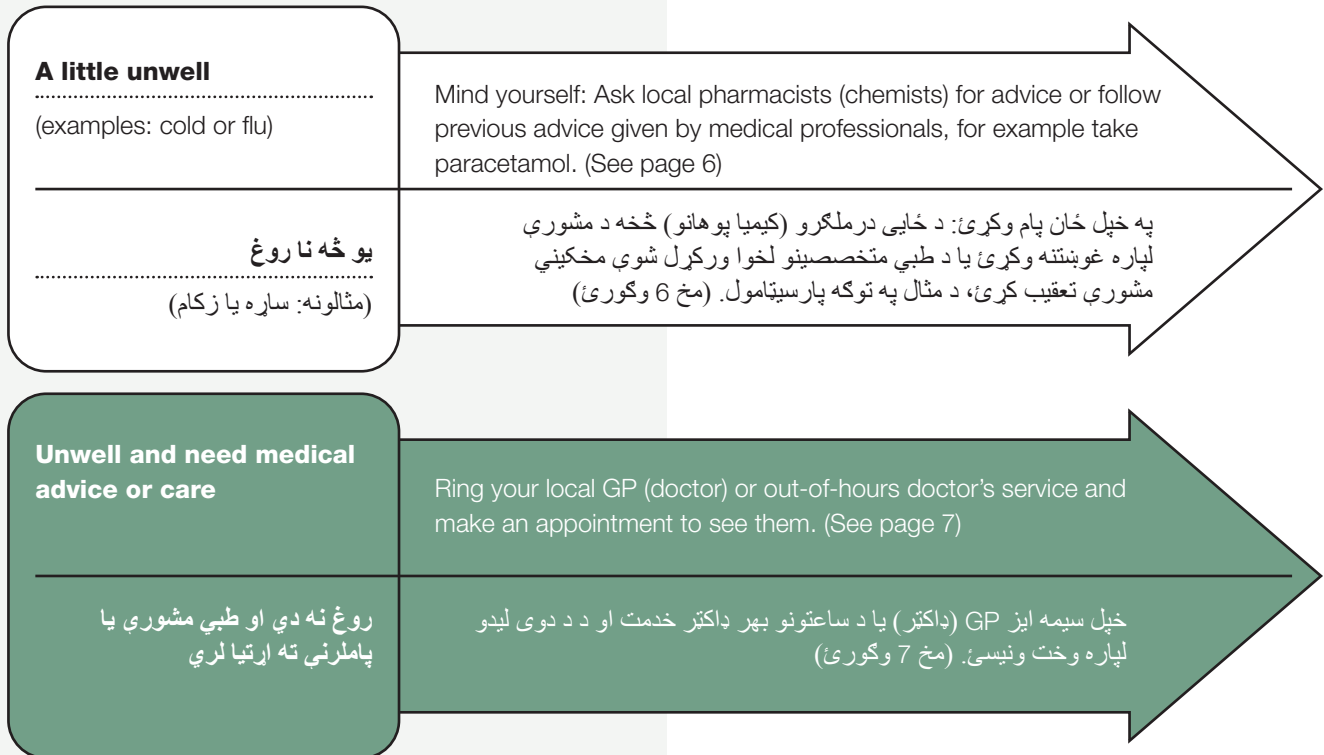
This will depend on how unwell you are.

کله چې تاسو ګورئ چې تاسو د کارت لپاره وړ یاست، نو HSE به تاسو سره ستاسو د رضایت غوښتنه وکړي چې نورو څانګو سره اړیکه ونیسئ.

د طبي کارت ساتلو ته دوام ورکولو وړتیا ستاسو په شخصي، ټولنيز، طبي او مالي شرايطو پورې اړه لري. دا ممکن پدې معنی وي چې تاسو نشئ کولی خپل کارت وساتئ که تاسو کار ومومئ یا ستاسو مالي حالت ښه شي.

زه څه وکړم که چېرې ناروغ یم؟

دا به پدې پورې اړه ولري چې تاسو څومره نا آرام یاست.

<p>Seriously unwell or have an unexpected or serious illness</p>	<p>Ring your local GP (doctor) or out of hours doctor's service and make an appointment. You may then need to go to the emergency department or local injury unit. If you have an illness or injury that the GP cannot fully diagnose or treat, they will send you to a hospital. If they think that you need very urgent treatment, they will give you a referral letter for the Local Injury Unit (LIU) or hospital's emergency department (often called 'ED' or A and E). (See pages 7 and 12).</p> <p>خپل سیمه ایز GP (ډاکټر) یا د ساعت وخت نه بهر د ډاکټر خدمت ته گوته ونیسئ او وخت یې واخلي. بیا تاسو اړتیا لرئ د عاجل څانګې یا سیمه ایز ټپ واحد ته لار شئ. که تاسو کومه ناروغي یا ټپ لرئ چې GP نشي کولی بشپړ تشخیص یا درملنه وکړي، دوی به تاسو روغتون ته واستوي. که دوی فکر کوي چې تاسو خورا بېرني درملني ته اړتیا لرئ، دوی به تاسو ته د ځایي ټپي کینو څانګې (LIU) یا د روغتون بېرني څانګه (چې ډیری وختونه ED یا A او E نومېږي) ته مراجعه لیک درکوي. (7 او 12 مخونه وګورئ).</p>
<p>If you suspect or have confirmed that you are pregnant or have recently had a baby.</p>	<p>Once you suspect or have confirmed that you are pregnant you should contact your GP (doctor) who will refer you to the local Maternity unit / hospital. Maternity services are available to you for all of your regular check-ups as well as any concerns or pregnancy related emergencies you may have. Maternity care in Ireland is available free of charge to women living in Ireland.</p> <p>هر کله چې تاسو شک لرئ یا مطمینه شوی چې تاسو امیندواره یاست نو تاسو باید له خپل GP (ډاکټر) سره اړیکه ونیسئ ترڅو هغوی تاسو د زېږون ځایي څانګې/روغتون ته راجع کړي. د زېږون خدمتونه به د منظمو معایناتو او امیندواری پورې اړوند هر ډول اندېښنو یا هم بېرنيو حالاتو لپاره د لاسرسي وړ دي. په ایرلند کې د اېرلینډ میشتو میرمنو لپاره د زېږون پالنې خدمتونه وړیا دي.</p>

The following pages give you more detail on each of the above options.

لاندې پاڼې تاسو ته د هر پورته پورته انتخابونو په اړه ډیر توضیحي درکوي.

A little unwell

You should take care of yourself or whoever you are looking after. Go to the pharmacist (chemist) and or look up further information on reliable websites (see 'Get more information' below on page 14).

Take care of yourself and your loved ones

You can take care of yourself and others you may be looking after by:

- eating a healthy diet
- drinking plenty of water
- taking regular exercise
- wearing footwear and clothing suited to Irish weather

Ask your local pharmacist (chemist) for advice

You can get free advice from your local pharmacist (chemist). You can also get medicine if you need it. (See pages 10-11.) A pharmacy is a shop where medicinal drugs are prepared and sold.

Get more information

We have a very good website www.undertheweather.ie Type in this address on the internet and you can get useful tips for looking after your health and treating common illnesses.

Medical staff will give you expert help if you need it.

يو څه ناروغ

تاسو بايد خپل ځان ته پاملرنه وکړئ يا څوک چې تاسو يې ګورئ، درملګر (کيميا پوه) ته لار شئ او يا په معتبره ويب پاڼو نور معلومات وګورئ (په 14 مخ کې لاندې "نور معلومات ترلاسه کړئ" وګورئ).

د خپل ځان او خپلو عزيزانو پاملرنه وکړئ

تاسو کولی شئ د خپل ځان او نورو خلکو چې تاسي يې پاملرنه کوئ خيال وساتئ، په:

- سالم خواړه خوړلو
- ډيري اوبه څښلو
- منظم ډول تمرین کولو
- د پيزار او کالي اغوستل چې د آیرلینډ هوا سره مناسب دي

خپل د ځایي درملګر (درمل جوړونکی) څخه د مشورې لپاره غوښتنه وکړئ

تاسو کولی شئ د خپل ځایي درملګر (کيميا پوه) څخه وريا مشوره ترلاسه کړئ، که تاسو اړتيا لرئ درمل هم ترلاسه کولی شئ. (د 10-11 مخونه وګورئ.) درملتون يو هټي ده چې درمل چمتو او پلور کيږي.

لا نور معلومات ترلاسه کړئ

موږ ډيره ښه ويب پاڼه لرو www.undertheweather.ie پدې انټرنېټ کې پته وليکئ او تاسو د خپلي روغتيا او عامه نارغيو د درملني لپاره ګڼور معلومات ترلاسه کولای شئ.

طبي کارمندان به تاسو ته تخصصي مرسته درکړي که تاسو ورته اړتيا لرئ.

Unwell and need medical advice

If you feel that you need medical advice, you will need to go to see a GP (doctor). These are qualified **doctors** who work in the community.

If you can, make an appointment to see them.

Normally, you need to make an **appointment** to see a GP. If you have a medical card, your visit to the GP will be **free**. Otherwise, you might have to pay about €50-€60 a visit. You can ask about the doctor's fee when you are making your appointment.

GPs deal with general health and medical problems. They can:

- **carry** out tests and diagnose what is wrong with you
- **treat** illnesses and minor injuries and advise you on how to recover
- **give** you a prescription – a document which allows chemists to provide medicines that are only available when a doctor says you need them
- **advise** you on mental health supports available if you've been feeling sad or worried about things

What happens if the GP cannot fully diagnose or treat me?

If you have an illness or injury that the GP cannot fully diagnose or treat, they will send you to a hospital. If they think that you need urgent treatment, they will give you a referral letter for the hospitals Local Injury Unit (LIU) or emergency department (often called 'ED' or A and E).

If your case is not urgent but you need expert treatment, your GP will give you a **letter or send a letter to the hospital** to get an appointment with a medical specialist – usually a specialist hospital doctor who can provide the right advice and treatment, but there may be a wait time for this appointment. This visit will be free if you have a medical card.

In Ireland, health care professionals like doctors try to see patients most in need of medical attention first. Health care professionals decide who needs treatment the most. This means that you may have to wait to be seen. If you do not speak English, ask if you can get an interpreter.

ناروغ او طبي مشوري ته اړتيا لري

که تاسو احساس کوئ چې طبي مشوري ته اړتيا لری، نو تاسو به اړتيا ولری چې د GP (داکټر) لیدو ته لاړشئ. دا سند لرونکي **ډاکټران** دي چې په ټولنه کې کار کوي.

که تاسو کولی شئ، د دوی لیدو لپاره وخت یا لیدښمنه واخلي.

په نورمال ډول، تاسو اړتيا لری د GP **لیدو لپاره وخت** واخلي. که تاسو طبي کارت ولری، نو ستاسو GP سره به لیدنه **وریا وي**. که نه نو، تاسو باید د یو لیدني په سر شاوخوا €50-€60 ورکړئ. تاسو کولی شئ د ډاکټر د فیس په اړه پوښتنه وکړئ کله چې تاسو خپله غوښتنه کوئ.

GPs د عمومي روغتیا او طبي ستونزو درملنه کوي. دوی کولی شي:

- **ازموینې ترسره کړئ** او تشخیص کړئ چې څه شی ستاسو سره غلط دی
- **د ناروغیو او کوچنیو ټپونو درملنه وکړئ** او تاسو ته د رغیدو د څرنګوالي په اړه مشوره درکړئ
- **تاسو ته نسخه درکوي** - یو سند چې کیمیا پوهانو ته اجازه ورکوي درمل چمتو کړي چې یوازې شتون ولري کله چې یو ډاکټر وویل چې تاسو ورته اړتيا لری
- **د رواني روغتیا ملاتړ کي** تاسو ته مشوره درکړئ که چیرې تاسو د شیانو په اړه غمجن یا اندېښمن اوسئ

څه پیښیږي که GP بشپړ تشخیص نشي کولی یا زما درملنه وکړه؟

که تاسو کومه ناروغي یا ټپ لری چې GP نشي کولی بشپړ تشخیص یا درملنه وکړي، دوی به تاسو روغتون ته واستوي. که دوی فکر کوي چې تاسو عاجل درملني ته اړتيا لری، دوی به تاسو ته د روغتونو ځایي ټپونو واحد (LIU) یا بیړنی ځانګې ته راجع لیک درکړي (چې اکثر A ورته ED یا A او E ویل کیږي).

که ستاسو قضیه بیړنی نه وي مګر تاسو د تخصصي درملني ته اړتيا لری، نو ستاسو GP به تاسو ته یو **لیک درکوي یا روغتون ته یو لیک لیرئ ترڅو** د طبي متخصص سره د ملاقات وخت ترلاسه کړئ - معمولا د روغتون متخصص ډاکټر څوک کولی شي سمه مشوره او درملنه چمتو کړي، مګر ممکن د دې ملاقات لپاره د انتظار وباسئ. دا ملاقات به وریا وي که تاسو طبي کارت ولری.

په آیرلینډ کې، د روغتیا پاملرنې متخصصین لکه ډاکټران هڅه کوي ناروغانو ته لومړی د طبي پاملرنې اړتیا لیدل کیږي. د روغتیا پاملرنې متخصصین پریکړه کوي چې څوک ترټولو غوره درملني ته اړتيا لري. دا پدې مانا ده چې تاسو ممکن د لیدو لپاره انتظار وکړئ. که تاسو په انګلیسي خبرې نه کوئ، پوښتنه وکړئ که تاسو ژباړونکی ترلاسه کولی شئ.

What if I am pregnant?

If you suspect you are pregnant or are pregnant, you can contact your local Maternity unit/ hospital for advice or attend in person depending on the situation.

Your GP (doctor) will refer you to the local Maternity unit/ hospital who will offer you regular appointments with Midwives and Obstetricians. The Maternity unit/hospital will be able to arrange for interpreter services to be available to you for your appointments. You will Maternity services are available free of charge to women who are living in Ireland.

If you have any urgent concerns regarding your pregnancy you should attend local Maternity service without delay. This may include:

- Bleeding for your vagina
- You are leaking fluid from your vagina
- Have observed a change or reduction in your baby movements.
- Are experiencing headaches / blurred vision/heartburn
- Are known to have a high risk pregnancy
- Signs of labour.

What do I need to tell my GP (doctor)?

Before your GP can treat you, they will need to ask you questions about your general health and medical history.

The doctor will ask you questions about:

- other illnesses and injuries you had
- how they were treated
- any allergies you may have
- what medications you take

Please answer all the questions the GP asks you. This will help them to make the correct diagnosis and decide on the right treatment.

You should bring your medical card with you to the GP and, if you think it will help the doctor, any further medical information or records.

Do I need an appointment to see the GP?

In most situations, yes, as most GPs use an appointment system. Appointments are usually made for one family member only. If you need the GP to see two or more people, then you need to arrange more than one appointment.

Some clinics/doctors offer walk-in clinics.

It is very important to go to the appointment.

که زه امیندواره واوسم څه وکړم؟

که تاسو شک لری چې امیندواره یاست یا هم امیندواره یی، نو تاسو کولای شئ د مشورې لپاره د زېږون ځایي ځانګې/روغتون سره اړیکه ونیسئ یا هم وضعیت ته په کتو سره په خپله هلته ورشئ.

ستاسو GP (داکټر) به تاسو د زېږون ځایي ځانګې/روغتون ته راجع کړي ترڅو چې تاسو ته د قابله ګانو او نسایي داکټرانو سره د منظمو لیدنو لپاره وخت تنظیم کړي. د زېږون ځانګه/روغتون به ستاسو د لیدنو لپاره د ژباړونکو خدمتونه هم تنظیم کړي. په آیرلنډ کې د آیرلنډ میشتو میرمنو لپاره د زېږون پالنې خدمتونه وړیا دي.

که تاسو د خپلې امیندوارۍ په اړه کومه بېړنۍ اندېښنه لری، تاسو باید له ځنډه پرته د ځایي زېږون خدماتو ته حاضر شئ. بنایي دا پکې شاملې وي:

- ستاسو له مهبل څخه د وینې جریان
- ستاسو له مهبل څخه د اوبو جریان
- د خپل ماشوم په حرکتونو کې د بدلون یا کمښت احساس.
- د سر درد / د سترګو توری (د سترګو د لید ضعیفې) / د زړه سوی تجربه کول
- تاسو پېږندل شوي یاست چې ستاسو امیندوارۍ لوړ خطر لري
- د زېږون نښې.

زه باید خپل GP (داکټر) ته څه ووايم؟

مخکې لدې چې ستاسو GP ستاسو سره درملنه وکړي، دوی به اړتیا ولري تاسو څخه ستاسو د عمومي روغتیا او طبي تاریخچې په اړه پوښتنې وکړي.

داکټر به تاسو څخه پدې اړه پوښتنې وکړي:

- نورې ناروغۍ او نېونه مو درلودل
- د دوی څنګه درملنه شوي
- هر ډول حساسیتونه چې تاسو یې لری
- کوم درمل تاسو اخلئ

مهرباني وکړئ ټولې هغه پوښتنې ځواب کړئ چې GP تاسو څخه مطرح کوي. دا به دوی سره مرسته وکړي چې سم تشخیص وکړي او د سمې درملنې په اړه پریکړه وکړي.

تاسو باید خپل طبي کارت GP ته راوړئ، او که تاسو فکر کوئ دا به داکټر سره مرسته وکړي، نور طبي معلومات یا ریکارډونه.

ایا زه د GP سره لیدو لپاره لیدنمنی ته اړتیا لرم؟

په ډیری حالاتو کې، هو، لکه څنګه چې ډیری GPs د لیدنمنی سیستم کاروي. لیدنمنی معمولا د کورنۍ یوازې یو غړي لپاره کیږي. که تاسو GP ته اړتیا لری دوه یا ډیر یې وګورئ خلکو، بیا تاسو اړتیا لری له یو څخه ډیرې لیدنمنی تنظیم کړئ.

ځینې کلینیکونه / داکټران د مخامخ کلینیکونو وړاندیز کوي.

ملاقات (لیدنمنی) ته تلل خورا مهم دي.

What happens if I can't go to the appointment?

If you are offered a medical appointment and do not turn up, **you may not be offered another appointment.** You must be on time for appointments.

If you cannot go to your appointment, please tell the clinic/doctor so that your appointment can be given to another person. You can telephone the clinic/doctor to say that you can't attend. If you still need to see a doctor, you can make another appointment.

When illness or injury needs to be investigated, a GP may do medical tests. Depending on the results, they might send you to a specialist doctor in a hospital. Treatment by a specialist is based on medical need.

Important

There is a **waiting list** to see most medical specialists and this may mean that you will have to wait for a long time before they see you.

When are GP surgeries open?

GP services are usually open from 9am to 6pm.

Outside of these times, GP services are available for emergency consultations in **most** towns after 6pm. These services are called "out of hours". You may wish to check with your local service where and when you can access their surgery and arrangements for out of hours. You can use this out of hours service if you need to see a doctor urgently in the evening or at weekends.

The out of hours service is for urgent medical care only. Your GP will have their out of hours information on the answer machine if you ring them outside normal clinic hours. This service is usually between 6pm and 8am Monday to Friday and 24 hours on Saturdays, Sundays and Bank Holidays.

The out of hours service does not provide routine clinic appointments and, if your medical issue is not urgent, you should make an appointment with your GP during normal clinic hours.

What happens when I ring a GP out of hours service?

When you ring the out of hours service in your area, a receptionist will take your personal details.

Your call will be referred to a nurse who will ring you back.

The nurse will decide if you need over the phone nursing advice, an appointment with a GP, a house call, a referral to a hospital emergency department, or an ambulance.

Clinical decisions or treatments made by the out of hours service are noted in your record and the information is sent to your GP to make sure your treatment is followed up if needed.

څه پېښېږي که زه نشم کولی ملاقات ته لاړ شم؟

که چیرې تاسو ته د طبي ملاقات وړاندیز وشي او بیرته رابلل شوي نه وي، نو تاسو ته به د بل ملاقات وړاندیز ونه شي. تاسو باید د ملاقات لپاره پر وخت ولاړ شئ.

که تاسو خپلې لیدزمنې ته نشئ تللی، نو مهرباني وکړئ کلینیک/داکتر ته ووايست ترڅو ستاسو د لیدزمنې وخت بل چا ته ورکړل شي. تاسو کولی شئ کلینیک/داکتر ته تلیفون وکړئ ووايست چې تاسو برخه نشئ اخیستلی. که تاسو لاهم داکتر ته اړتیا لرئ، تاسو کولی شئ بله لیدزمنه وکړئ.

کله چې ناروغي یا تپونه څیړنې ته اړتیا وي، نو GP طبي ازموینې ترسره کولای شي. د پایلو پورې اړوند، دوی ممکن تاسو په روغتون کې متخصص داکتر ته واستوي. د متخصص لخوا درملنه د طبي اړتیا پر اساس ده.

مهم

د انتظار کولو لیست شتون لري ترڅو د ډیرې طبي متخصصینو سره وگوري او دا ممکن پدې معنی وي چې تاسو به د اوږدې مودې لپاره انتظار وکړئ مخکې لدې چې دوی تاسو وگورئ.

د GP جراحي کله خلاصیږي؟

د GP خدمتونه عموماً د سهار له 9 څخه تر ماښام 6 پورې خلاص وي.

د دې وختونو هاخوا، د جی پی خدمتونه د ماښام له 6 وروسته په ډیری ښارگوټو کې د بیړني مشورې لپاره شتون لري. دې خدمتونه ته "له ساعتونو بهر" ویل کیږي. تاسو ممکن د خپلې خایې خدماتو سره چیک کول وغواړئ چې چیرې او کله تاسې د دوی جراحي او کاري وختونو وروستو ترتیباتو ته لاسرسی کولای شئ. تاسو کولی شئ دا د ساعتونو لري خدمت څخه کار واخلئ که تاسو اړتیا ولرئ په بیړني ډول ماښام یا د اونی په پای کې یو داکتر وگورئ.

د ساعتونو بهر خدمت یوازې د بیړني طبي پاملرنې لپاره دی. ستاسو GP به د خواب ماشین کې د دوی د کاري ساعتونو وروستو وخت معلومات ولري که تاسو دوی ته د عادي کلینیک ساعتونو دباندي زنگ ووهئ. دا خدمت معمولاً د ماښام له 6 څخه تر 8 پورې دوشنبه تر جمعي پورې او د شنبه، یکشنبې او بانک رخصتیو کې 24 ساعته وي.

د کاري ساعتونو وروستو خدمت د کلینیک د معمول لیدزمنې نه وړاندې کوي او، که ستاسو طبي مسله عاجله نه وي، تاسو باید د نورمال حالت په جريان کې د خپل GP څخه د ملاقات وخت واخلئ.

څه پېښېږي کله چې زه د GP د کاري وختونو وروستو خدمت ته زنگ ووهم؟

کله چې تاسو په خپله سیمه کې د ساعت تیریدونکي خدمت ته زنگ ووهئ، نو استقبال کونکی به ستاسو شخصي جزئیات واخلې.

ستاسو زنگ به نرس ته راجع کیږي څوک چې بیرته تاسو ته زنگ ووي.

نرس به پریکړه وکړي چې تاسو د تلیفون نرسینگ مشورې ته، د GP سره ناستې ته، د کور لیدنې، د روغتون عاجلي څانگې ته راجع کولو، یا یو امبولانس ته اړتیا لرئ.

کلینیکي پریکړې یا درملنې چې د کاري وختونو وروستو خدمت کې ترسره شوي ستاسو په ریکارډ کې یاد شوي او معلومات ستاسو GP ته لیږل کیږي ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې ستاسو درملنه تعقیبېږي که اړتیا وي.

Is it okay if I ask questions?

Yes, when you go to see your GP or any other health care professional, **it is very important that you ask any questions about your medication or treatment before you leave.** They will be happy to answer your questions.

Three useful questions you should ask:

What is my main problem?	زما اصلي ستونزه څه ده؟
What do I need to do?	زه څه کولو ته اړتيا لرم؟
Why is it important for me to do this?	ولې زما لپاره دا مهم دي چې دا وکړم؟
(Taken from Ask Me 3@)	(Ask Me 3@ څخه اخستل شوی)

If your GP (doctor) prescribes you medicine, take the prescription (short document) to a pharmacy - also called chemist - to get your medicine.

Where do I get medicines?

You get medicines at your local **pharmacy** (chemist). A pharmacy is a shop where medicinal drugs are prepared and sold. A lot of medicines need a prescription from a GP (doctor). Pharmacists can provide information on other 'over the counter' medicines that don't need to be prescribed. Pharmacies are usually marked outside by the sign showing a green cross.

Ask

If you have a prescription, ask your pharmacist (chemist) the following questions:	که تاسو نسخه لرئ، نو خپل درملگر (کيمياپوه) څخه لاندې پوښتنې وکړئ:
<ul style="list-style-type: none"> • How much medicine do I need to take? • How often do I need to take it? • Should I take the medicine with food or before I eat? • What, if any, are the side effects of taking the medicine? • Where should I keep the medicines (in a fridge or a cool dark place)? 	<ul style="list-style-type: none"> • زه څومره درمل کارولو ته اړتيا لرم؟ • څو ځله زه بايد دا واخلم؟ • ايا زه بايد درمل په مړه څپه يا نهاره وخورم؟ • د درملو اخيستو اړخيزې اغيزې، که چيرې وي، څه دي؟ • چيرته بايد درمل کيږدم (په يخچال يا يخ تياره ځای کې)؟

ايا دا سمه ده که زه پوښتنې وکړم؟

هو، کله چې تاسو خپل GP يا کوم بل روغتيايي مسلکي ليدلو لپاره لارښی، نو دا خورا مهم دي چې تاسو د وتلو دمخه د خپل درملو يا درملني په اړه هر ډول پوښتنه وکړئ. دوی به ستاسو پوښتنو ته ځواب ويلو لپاره خوښ وي.

درې گټورې پوښتنې چې تاسو يې بايد وپوښتنئ:

What is my main problem?	زما اصلي ستونزه څه ده؟
What do I need to do?	زه څه کولو ته اړتيا لرم؟
Why is it important for me to do this?	ولې زما لپاره دا مهم دي چې دا وکړم؟
(Taken from Ask Me 3@)	(Ask Me 3@ څخه اخستل شوی)

که ستاسو GP (داکټر) تاسو ته درمل درکوي، نو درمل واخستنځه (لنډ سند) درملتون ته - درملگر کيمياپوه هم بلل کيږي - د خپل درملو تر لاسه کولو لپاره.

درمل د کوم ځای څخه واخلم؟

تاسو په خپل محلي درملتون کې درمل تر لاسه کوئ (کيمياپوه). درملتون يو هټي ده چيرې چې درمل چمتو او پلورل کيږي. ډيری درمل د GP (داکټر) نسخه ته اړتيا لري. درملگر کولی شي د نورو 'د نسخې پرته تر لاسه کيږونکي' درملو په اړه معلومات چمتو کړي چې نسخه کيدو ته نلري. درملتونونه معمولاً د يوې نښې په واسطه چې زرغون صليب دی نښاني شوي دي.

پوښتنه وکړئ

Tell:

Make sure you tell the pharmacist (chemist) **if** you:

- are taking any other medicines or herbal supplements
- have allergies
- have any medical conditions, are pregnant or think that you might be pregnant

Basic medicines and supplies

At the pharmacy, you can buy basic medicines and supplies like:

- paracetamol
- cough medicine, and bandages without a doctor's prescription
- you may find it useful to keep a small supply of over the counter medications to treat minor illnesses like paracetamol

Antibiotics

There are strict rules about prescribing antibiotic medication, and these can **only** be prescribed by a medical doctor or GP. Your pharmacist (chemist) will not let you have antibiotics unless you have a prescription.

Never share or exchange medicines

Never share or exchange prescription medicines with others. Prescription medicines are **only** to be used by the patient they have been prescribed for.

Do I have to pay for medicines that are prescribed?

With a medical card you do not pay the full price for medicines that have been prescribed for you. If you moved from an Accommodation Centre to your home and have a medical card, you have to pay the Government fee per medicine. **You must bring your medical card with you to the pharmacy, along with the money to pay the fee for each of the items prescribed.**

If you live in an Accommodation Centre, you may not have to pay these charges. However, if you lived in an Accommodation Centre and move to your home, you must pay the charges.

وواياست:

داد تر لاسه کړئ چې تاسو درملگر (کیمیاپوه) ته وواياست که تاسو:

- کوم بل درمل يا د بوټو اضافي درمل کاروئ
- حساسيت لری
- کوم طبي ناروغي لری، امیندواره ياست يا فکر کوئ چې تاسو ممکن امیندواره ياست

اساسي درمل او توکي

په درملتون کې، تاسو کولی شئ اساسي درمل او توکي واخلئ لکه:

- پیرستامول
- د توخي درمل، او د ډاکټر نسخه پرته بندازونه
- که د خفيف ناروغيو د درملني لپاره پرته د نسخي درمل لکه پیرستامول او انټي بيوتيک څه لږ د خانه سره ولرئ نو گټور به

تمام شي

د انټي بيوتيک درملو نسخه کولو په اړه سخت قواعد شتون لري، او دا يوازې د طبي ډاکټر يا GP لخوا وړانديز کېدی شي. ستاسو درملگر (کیمیا پوه) به تاسو ته اجازه ورکړي چې انټي بيوتيک ولرئ پرته لدې چې نسخه ولرئ.

هيڅکله هم درمل شريک يا تبادلې نکرئ

د نسخي درمل هيڅکله له نورو سره شريک يا تبادلې نه کړئ. د نسخي درمل يوازې د ناروغ لخوا کارول کېدی شي چې دوی لپاره وړانديز شوي.

ايا زه بايد د درملو لپاره تاديه وکړم چې ما ته نسخه شوي وي؟

د طبي کارت سره تاسو د درملو بشپړ قيمت نه ورکوئ کوم چې ستاسو لپاره نسخه شوي دي. که تاسو د هستوگني مرکز څخه خپل کور ته تللي ياست او طبي کارت لری، نو تاسو بايد د درملو په اړه د دولت فيس ورکړئ. **تاسو بايد خپل طبي کارت درملتون ته د خان سره د پيسو سره د وړانديز شوي هر يوه محصول فيس ورکولو لپاره راوړئ.**

که تاسو د هستوگني په مرکز کې اوسېږئ، نو تاسو ممکن دا لگښتونه تاديه نکرئ. په هر صورت، که تاسو د هستوگني په مرکز کې اوسېږئ او خپل کور ته لاړشئ، نو تاسو بايد پيسې ورکړئ.

Seriously unwell or get an unexpected serious illness

Only go to the emergency department in a hospital if you are:

- seriously unwell
- unexpectedly seriously unwell
- have a serious injury and are unable to get to a GP in time

The emergency department will only treat you if you have one of these situations. You must go to your GP (doctor) for all other treatments.

If you have an emergency and are in immediate danger, read Part 3 on page 18.

If you are not in immediate danger, go to your doctor

If you are not in immediate danger, do not go to the emergency department unless your GP tells you to and gives you a letter for the hospital staff.

If you go to the emergency department for a non-emergency, expect a very long wait. Staff in the emergency department will work first with patients who need emergency treatment.

Most medical issues can be dealt with by your GP or the GP out of hours service (after 6pm service).

په جدي ډول ناروغه يا په ناڅاپي ډول جدي ناروغي

یوازې په روغتون کې عاجل ځانګې ته لارښی، که تاسو:

- په جدي ډول ناروغه یاست
 - په ناڅاپي ډول جدي ناروغه یاست
 - یو جدي ټپ ولری او نشی کولی په وخت سره GP ته لارښی
- عاجل ځانګه به یوازې ستاسو درملنه هغه وخت وکړي که تاسو له دې ناروغيو څخه یوه لری. تاسو باید د نورو ټولو درملنو لپاره خپل GP (ډاکټر) ته لارښی.

که تاسو بیرنی حالت لری او په عاجل توګه په خطر کې یاست، په 18 پاڼه 3 برخه ولولی.

که تاسو عاجل خطر کې نه یاست، خپل ډاکټر ته لارښی

که تاسو عاجل خطر ونه لری، اضطراري ځانګې ته لارښی پرته لدې چې ستاسو GP تاسو ته ووايي او تاسو ته د روغتون کارکونکو لپاره لیک درکړي.

که تاسو پرته د بیرنی حالت عاجل ځانګې ته لارښی، نو د خورا اوږد انتظار تمه وکړی. د عاجل ځانګې کارکونکي به لومړی د هغه ناروغانو درملنه وکړي څوک چې عاجل درملني ته اړتیا لري.

ډیری طبي مسلي ستاسو د GP یا له کاري وخت وروسته خدمت GP لخوا حل کیدی شي (د ماښام له 6 خدمت وروسته).

Part 2:

This part of this guide gives you information about specialist services (dental treatments, eye tests, hearing aids, vaccinations). It also tells you about staff you may meet in the health system.

How do I get dental care?

If **your teeth** need attention, you can use the adult dental scheme run by the HSE (provided by the HSE for free if you have a medical card). It covers a limited range of treatments. To check what is available, you will need to visit a dentist's surgery in your area.

The website www.hse.ie/eng/services/maps will help you find a nearby dentist.

You may have to pay for some dental treatment. However, many dentists offer payment plans to help you spread the payments out.

Children's services

All children up to 16 years of age can access emergency dental clinics in the HSE Dental Service.

For advice on how to access emergency treatment, please contact your local clinic.

Some clinics have a walk in service and for others you need to make an appointment to examine their teeth.

Children in primary schools will usually be offered an appointment in 2nd, 4th and 6th class. Any necessary treatment will be provided. They will also be referred to specialist teeth services (orthodontic services) if needed and they qualify for these services.

How do I know if my dentist provides services for medical card holders?

A list of dentists who treat the holders of medical cards is available from your local health centre, Citizens Information centre or library. It is likely that the dentist you go to will be on the list.

2 برخه:

د دې لارښود دا برخه تاسو ته د تخصصي خدماتو (د غاښونو درملنې، د سترگو ازموينې، د اوريدلو وسيلې، واکسين) په اړه معلومات درکوي. دا تاسو ته د کارکونکو په اړه هم وايي چې تاسو ممکن د روغتيا سيستم کې ورسره مخ شئ.

زه څنگه د غاښونو پاملرنې ترلاسه کولی شم؟

که ستاسو غاښونه پاملرنې ته اړتيا ولري، تاسو کولی شئ د لويانو د غاښونو پلان وکاروئ چې د HSE لخوا اداره کېږي (د HSE لخوا وړيا چمتو شوی که تاسو طبي کارت ولرئ). دا د محدود درملنې پوښښ لري. د دې لپاره چې څه شتون لري چیک کړئ، تاسو به اړتيا ولرئ په خپله سيمه کې د غاښونو جراحي سره ليدنه وکړئ.

ويب پاڼه www.hse.ie/eng/services/maps تاسو سره مرسته وکړي د نږدې غاښونو ډاکټر ومومي.

تاسو ممکن د غاښونو درملنې لپاره پيسې ورکړئ. په هر صورت، ډيرې غاښونه د تاديواتو پلان وړانديز کوي ترڅو تاسو سره د تاديواتو په خپرولو کې مرسته وکړي.

د ماشومانو خدمات

ټول ماشومان چې عمر يې تر 16 کلونو پورې وي کولی شي د HSE د غاښونو خدماتو کې د غاښونو عاجل کلينيکونو ته لاسرسی ومومي.

د عاجل درملنې ته د لاسرسي په اړه د مشورې لپاره، مهرباني وکړئ خپل ځایي کلينيک سره اړيکه ونيسئ.

ځيني کلينيکونه په خدمت کې ځي او د نورو لپاره تاسو اړتيا لرئ د دوی غاښونو معاينه کولو لپاره د ليدښت وخت ونيسئ.

په لومړني ښوونځيو کې ماشومانو ته معمولاً د 2، 4 او 6م ټولگي کې د ليدښت وړانديز کېږي. هر ډول لازمه درملنه به چمتو شي. دوی به د تخصصي غاښونو خدماتو (اورتودونتيک خدماتو) ته هم راجع شي که اړتيا وي او دوی د دې خدماتو لپاره وړ وي.

زه څنگه پوهېږم که زما د غاښو ډاکټر د طبي کارت لرونکو لپاره خدمات چمتو کړي؟

د غاښونو ډاکټرانو لست چې د طبي کارتونو لرونکو درملنه کوي ستاسو د ځایي روغتيا مرکز، ښاريانو د معلوماتو مرکز يا کتابتون څخه ترلاسه کېدای شي. احتمال شتون لري چې کوم د غاښونو ډاکټر چې تاسو د ليدني لپاره ورځئ په لست کې وي.

How do I get treatment for eye problems?

If you are an adult with a medical card, you are entitled to a free eye test with an optician and a review appointment every 2 years.

If the optician decides you need glasses, you are entitled to a free new pair every 2 years if you have a medical card. If you are a medical card holder and are concerned about your eyesight, contact your local health centre to make an appointment with an optician.

If you are worried about your child's vision or their eyes, and they are:

- in pre-school - contact the public health nurse or GP
- in primary school - contact the school nurse or GP. School screening happens in junior infants and for all new entrants. They may send your child to a special eye doctor (an Ophthalmologist).
- in secondary school - contact your GP

In an emergency, contact your GP / out of hours service / Emergency Department.

Hearing aids

Medical card holders are entitled to free hearing aid services from the HSE. If you want to get a hearing aid on your medical card, you must get your GP to sign a form saying you need one. You will need a full medical card, as you cannot claim a free hearing aid on a GP only card.

Aids and appliances

The HSE provides a wide range of medical and surgical aids and appliances, such as wheelchairs and walking aids. These are free of charge to medical card holders and people on the Long Term Illness Scheme. You need to be assessed by a relevant health professional.

Each Community Healthcare Organisation (CHO) uses the same way to give funding for medical and surgical appliances. Sometimes, you may be put on a waiting list for appliances as this service is very popular.

څنگه کولی شم د سترگو ستونزو درملنه وکړم؟

که تاسو لوی یاست او طبي کارت لری، تاسو د سترگو ډاکټر سره د سترگو وړیا ازموینې او په هرو دوه کلونو کې د بیاکتنې لیدزمنې مستحق یاست.

که چیرې د سترگو ډاکټر پریکړه وکړي چې تاسو عینکو ته اړتیا لری، نو تاسو په هرو دوه کلونو کې وړیا نوي جوړه مستحق یاست که تاسو طبي کارت ولری. که تاسو د طبي کارت لرونکي یاست او ستاسو د سترگو په اړه اندیښمن یاست، د خپل سیمه ایز روغتیا مرکز سره اړیکه ونیسئ ترڅو د معالج ډاکټر سره لیدزمنه وکړئ.

که تاسو د خپل ماشوم لید یا د دوی سترگو په اړه اندیښمن یاست، او دوی:

- په وړکتون کې وي - د عامې روغتیا نرس یا GP سره اړیکه ونیسئ.
- په لومړني ښوونځي کې وي - د ښوونځي نرس یا GP سره اړیکه ونیسئ. د ښوونځي معاینات په تنکي ماشومانو کې او د ټولو نوي داخلیدونکو لپاره ترسره کیږي. دوی ممکن ستاسو ماشوم ځانګړي د سترگو ډاکټر ته واستوي (د سترگو متخصص).

- په ثانوي ښوونځي کې وي - خپل GP سره اړیکه ونیسئ

په عاجل حالت کې وي، خپل GP / سره/ له کاري وخت وروسته خدمت/ عاجل څانګی سره اړیکه ونیسئ.

د اوریدو وسیلې

د روغتیا کارت لرونکي د HSE څخه وړیا اوریدني مرستي خدماتو حق لري. که تاسو غواړئ په خپل طبي کارت کې د اوریدلو وسیلې تر لاسه کړئ، نو تاسو باید خپل GP و هڅوئ ترڅو هغه فورمه لاسلیک کړي په کوم چې تاسو خپل اړتیا ذکر کړي وي. تاسو به بشپړ طبي کارت ته اړتیا ولری، ځکه چې تاسو نشئ کولی یوازې د GP کارت کې د وړیا اوریدني وسیلې ادعا وکړئ.

مرستي او اوزار

HSE د طبي او جراحي مرستي او تجهیزاتو پراخه لړۍ چمتو کوي، لکه څرخي څوکی او چلولو مرستي. دا د اوریدي مودې ناروغی پلان کې د طبي کارت لرونکو او خلکو لپاره وړیا دي. تاسو اړتیا لری د اړونده روغتیايي مسلکي لخوا ستاسو ارزونه وشي.

د ټولني د روغتیا پاملرنې هر سازمان (CHO) د طبي او جراحي تجهیزاتو تمویل ورکولو لپاره ورته لاره کاروي. ځینې وختونه، تاسو ممکن د غوښتنو لپاره انتظار لیست کې واچول شئ ځکه چې دا خدمت خورا مشهور دی.

How do I or my children get vaccines we need?

Vaccinations can help to protect you and your family against certain diseases. You can discuss any questions or concerns with your GP or public health nurse. Vaccines need to be given when your child is at the right age so as to protect them.

It is important your children get their vaccines on time to protect them and other children who are too young to be fully vaccinated.

Your child needs to get vaccines at the right age to protect them. They need a number of vaccines - not just one. If your child got vaccinated before you moved to Ireland, speak to your doc.

Pregnant women should get the flu vaccine and the pertussis vaccine to protect them against flu and whooping cough.

You will be asked to consent to receive (get) vaccinations for yourself and any children under the age of 16 in your care.

Vaccinations for children are free.

What is consent?

You will also be asked to give informed consent (agreement) for surgery and treatment. You need to understand your choices and what it means to consent to have a procedure, treatment or vaccine. Please ask medical staff to explain in detail what consent means for different procedures and treatments.

What if I don't speak English?

If you don't speak English, please tell the medical staff and ask if an interpreter can be arranged for you.

څنگه زه يا زما ماشومان واکسين ترلاسه کولى شو؟

واکسين کولى شي ستاسو او ستاسو کورنى د ځانگړي ناروغيو څخه د ساتني لپاره مرسته وکړي. تاسو کولى شئ د خپل GP يا عامه روغتيا نرس سره پوښتنې يا انديښنې بحث کړئ. اړتيا ده چې واکسينونه هغه وخت درکړل شي کله چې ستاسو ماشوم په مناسب عمر کې وي ترڅو د دوى ساتنه وکړئ.

دا مهمه ده چې ستاسو ماشومان وخت پر وخت خپل واکسينونه ترلاسه کړي ترڅو دوى او نور هغه ماشومان چې ډير کوچني دي په بشپړ ډول واکسين شي.

ستاسو ماشوم اړتيا لري د دوى د ساتني لپاره په مناسب عمر کې واکسينونه ترلاسه کړئ. دوى يو شمير واکسينونو ته اړتيا لري - نه يوازې يو. که ستاسو ماشوم ايرلينډ ته د تلو دمخه واکسين شوى وي، نو خپل ډاکټر سره وغږيږئ.

اميدواره ميرمنې بايد د انفلونزا واکسين او د پرتيسس (pertussis) واکسين ترلاسه کړي ترڅو دوى د انفلونزا او ځپي توخلي څخه خوندي کړي.

له تاسو څخه به غوښتنه وشي چې د خپل ځان او هر کوچني ماشومانو لپاره چې د 16 کالو څخه کم عمر لپاره د خپل پاملرنې لپاره واکسين ترلاسه کولو کې موافقه وکړئ.

د ماشومانو لپاره واکسين وړيا دى.

رضایت څه شی دی؟

له تاسو څخه به هم غوښتنه وشي چې د جراحي او درملني لپاره باخيره رضایت (موافقه) ورکړئ. تاسو اړتيا لرئ په خپلو انتخابونو پوه شئ او د دې معنی څه ده چې د کرنلاري، درملني يا واکسين کولو لپاره رضایت ولرئ. مهرباني وکړئ د طبي کارکونکو څخه وغواړئ چې په تفصيل سره وضاحت درکړي چې د مختلف کرنلاري او درملنو لپاره رضایت څه معنی لري.

که چيرې زه په انگليسي نه پوهيږم څه به وکړم؟

که تاسو په انگليسي نه پوهيږئ، نو مهرباني وکړئ طبي کارکونکى ته ووايست او پوښتنه وکړئ چې آيا ستاسو لپاره ژباړونکي راوستلى شي.

In Case of Emergency (ICE)

Health care staff will ask you to provide contact details for:

- your spouse or a family member or
- a person you know that they can contact if you need help

In an emergency, we will ask you for these contact details. We keep this information in our records. We treat this information as private and confidential. In case of emergency (ICE) contacts should be adults you know and trust.

- Please put an ICE contact number on the contacts list in your mobile phone.
- Consider keeping the following text message on your phone in English for medical appointments:

My name is _____.

My date of birth is _____.

I speak Arabic (or another language), and I need an interpreter please.

(If I cannot speak) please contact the following person: _____

Relationship: _____

Location (address): _____

Phone / email details: _____

You may also find it useful to put this message in your phone in English in case you get lost:

Hi, my name is _____.

I am new to Ireland and I am lost.

My address is _____

My eircode is: _____

د بیرني په حالت کې (ICE)

د روغتیا پاملرنې کارکوونکی به تاسو څخه د اړیکې توضیحات چمتو کولو لپاره غوښتنه وکړي:

- ستاسو میرمن یا د کورنۍ غړي یا
- یو شخص چې تاسو پوهیږئ دوی کولی شي اړیکه ونیسي که تاسو مرستی ته اړتیا لرئ

په عاجل حالت کې، مونږ به له تاسو څخه د دې اړیکې تفصیلات وپوښتو. مونږ دا معلومات زموږ په اسنادو کې ساتو. مونږ دا معلومات خصوصي گڼو او په محرم توگه یې ساتو. په بیرني حالت کې (ICE) اړیکې باید لویان وي چې تاسو یې پیژنئ او باور پرې لرئ.

- مهرباني وکړئ د خپل گرځنده تلیفون د اړیکو لیست کې د ICE د اړیکې شمیره ولیکئ.
- لاندې پیغام په انګلیسي ژبه په تلیفون کې د طبي لیدنډونو لپاره وساتئ:

زما نوم دی _____

زما د زېږېدنې نېټه ده _____

زه په عربي (یا بله ژبه) خبرې کوم، او زه ژباړونکي ته اړتیا لرم.

(که زه خبرې نشم کولی) مهرباني وکړئ لاندې شخص

سره اړیکه ونیسي: _____

اړیکه/تعلق: _____

ځای (آدرس): _____

د تلیفون / برېښنالیک جزئیات: _____

تاسو ممکن دا هم گټور ومومئ چې دا پیغام په خپل تلیفون کې په انګلیسي ژبه ولرئ که چېرې تاسو ورک شئ

اسلام علیکم، زما نوم دی _____
زه آئرلینډ ته تازه راغلی يم او ورک شوی يم.

زما آدرس دی _____

زما ایرکود (eircode) دی: _____

What other health professionals might I meet?

When you use our health system, you will meet doctors, pharmacists and other professionals:

- Occupational therapists
- Physiotherapists
- Public health nurses.

(see below for details of what these people do)

Occupational therapists and physiotherapists

If you have difficulty standing, walking or moving, or if you are recovering from an injury, you will likely get an appointment with an **occupational therapist or physiotherapist**.

Public health nurse

A public health nurse may come to see you or make an appointment at a local clinic. Public health nurses mainly look after:

- babies and children
- new mothers
- older people

If you get a visit from a public health nurse, community general nurse or an occupational therapist, this is usually as a result of your name being given to them by the HSE following your visit to a GP or hospital. You can get more information about these services from your local HSE health centre, your GP or online at:

[hse.ie/eng/services/list/2/PrimaryCare](https://www.hse.ie/eng/services/list/2/PrimaryCare)

کوم نور روغتيايي مسلکي کسان زه ليدلی شم؟

کله چي تاسو زموڼر د روغتيا سيستم وکاروئ، تاسو به د ډاکټرانو، درملگرو او نورو مسلکيانو سره وگورئ:

- حرفوي معالجين
- فزيوتراپيستس
- د عامي روغتيا نرساني.

(د دې خلکو د کړنو په اړه لاندې جزئيات وگورئ)

حرفوي معالجين او فزيوتراپيستس

که تاسو په ولاړ، تگ يا حرکت کې ستونزه لرئ، يا که تاسو له ټپي کيدو څخه رغيږئ، نو ممکن تاسو د حرفوي معالج يا فزيوتراپيست سره ليدژمنه وکړئ.

د عامي روغتيا نرس

د عامي روغتيا نرس ممکن ستاسو ليدو لپاره راشي يا ځايي کلينیک کې د ليدژمنی وخت ونيسي. د عامي روغتيا نرساني په عامه توگه پاملرنه کوي:

- د ماشومانو او کوچنيانو
- نوي ميندو
- بوداگانو خلکو

که تاسو د عامي روغتيا نرس، د ټولني عمومي نرس يا حرفوي معالج څخه ليدنه ترلاسه کړئ، نو دا معمولا ستاسو GP يا روغتون ته ستاسو د ليدني وروسته د HSE لخوا دوی ته د نوم ورکولو په پايله کې وي. تاسو د دې خدماتو په اړه نور معلومات د خپل سيمه ايز HSE روغتيايي مرکز، ستاسو GP يا آنلاین څخه دلته ترلاسه کولی شئ:

[hse.ie/eng/services/list/2/PrimaryCare](https://www.hse.ie/eng/services/list/2/PrimaryCare)

Part 3: What to do in an emergency

What do I do in an emergency?

In an emergency, you have two choices. You can:

- ring 999 or 112 (it's a free phone call) and ask for an ambulance or
- go to your nearest emergency department in the hospital
- If you have an emergency related to pregnancy, you should contact or go directly to your local Maternity unit/hospital.

1. Ring for help (999 or 112)

If you ring one of these numbers, you can call for an ambulance. These numbers can also be used to call the gardaí (police), fire service, lifeboat, coastal and mountain rescue services.

Try and have the following information ready when you speak to the emergency call operator:

- name of sick or injured person and their date of birth
- a description of what is wrong with the person (type of injury), any medical conditions or allergies that you know of)
- where you are and your eircode (if you know it)

If you can, tell the ambulance people the name of the person's GP and a list of medications the person is taking.

Don't worry if you can't do this.

When you ring emergency services, the staff there will ask you to stay 'on the line' (this means stay on the phone) and, if they think it helps, they will tell you what to do.

The operator on the emergency services phone line may also be able to provide an interpreter if you need one.

Sometimes a rapid response person (a person with medical training to help you) may arrive to offer help before the ambulance arrives.

3 برخه: په بېرني حالت کې څه باید وکړو

زه په بېرني حالت کې څه کولی شم؟

په بېرني حالت کې، تاسو دوه انتخابونه لرئ. تاسو یې کولی شئ:

- 999 یا 112 ته زنگ ووهئ (دا د تلیفون وړیا شمیره ده) او د امبولانس غوښتنه وکړئ یا
- په روغتون کې خپل نږدې عاجل څانګې ته لار شئ
- که تاسو د امیندواری اړوند بېرني حالت لرئ، نو تاسو باید په مستقیم ډول د خپلې سیمې د زیږون واحد/روغتون سره اړیکه ونیسئ یا هم ور شئ

1. د مرستې لپاره زنگ ووهئ (999 یا 112)

که تاسو له دې شمېرو څخه یوه ته زنگ ووهئ، تاسو کولی شئ د امبولانس غوښتنه کولی شئ. دا شمیرې د پولیس، د اور وژني خدمت، د ژوند کښنې، ساحلي او د غرونو ژغورني خدماتو ته زنگ و هلو لپاره هم کارول کېدی شي. هڅه وکړئ او لاندې معلومات چمتو ولرئ کله چې تاسو د بېرني حالت خدماتو سره خبرې کوئ:

- د ناروغ یا ټپي شوي شخص نوم او د زیږېدنې نېټه
- د هغه ستونزې په اړه توضیحات دغه شخص یې لري (د ټپ ډول)، کوم طبي شرایط یا حساسیت چې تاسو یې په اړه پوه یاست)
- تاسو چېرته یاست او ستاسو ایرکود (eircode) (که تاسو ته معلوم وي) که تاسو کولی شئ، د امبولانس خلکو ته د هغه کس د GP نوم او د درملو لیست ووايست چې دغه کس یې کاروي.
- اندېښنه مه کوئ که تاسو دا نشئ کولی.

کله چې تاسو بېرني خدمات ته زنگ ووهئ، نو کارکونکي به تاسو څخه غوښتنه وکړي چې په "کږښه" پاتې شئ (پدې معنی چې په تلیفون پاتې شئ)، او که دوی فکر کوي چې دا مرسته کوي، نو دوی به تاسو ته ووايي چې څه وکړئ.

د بېرني خدماتو تلیفون زنگ و هونکي ممکن د دې وړ وي چې ژباړونکي چمتو کړي که تاسو ورته اړتیا لرئ.

ځینې وختونه د ګړندي ډیډیو څوک (یو څوک چې تاسو سره د مرستې لپاره طبي روزنه لري) ممکن د امبولانس رارسېدو دمخه د مرستې وړاندیز وکړي.

2. Go to the emergency department in a hospital

In an emergency where you or someone you know has a serious and unexpected illness or injury, you could go to the emergency department in a hospital.

- If you have an emergency related to pregnancy, you should contact or go directly to your local Maternity unit/hospital.

If you want to speak to someone over the phone about how you are feeling call 1 of the two phone services below.

Suicide risk

Call 999 or 112 if you or someone you know is about to harm themselves or someone else.

Mental health crisis

A mental health crisis often means that you no longer feel able to cope or be in control of your situation.

In a crisis, you must get help as soon as possible.

A GP can offer support for anyone in crisis. If possible, ask someone to come along with you.

Go to or call the emergency department of your local general hospital www.hse.ie/eng/services/maps/

The YourMentalHealth information line is a phone service you can call any time.

A member of our team can tell you about:

- the mental health supports and services available to you
- how to access different services provided by the HSE and our funded partners
- opening hours

Freephone: 1800 111 888

The YourMentalHealth information line is not a counselling service.

Visit www.yourmentalhealth.ie for more information.

2. په روغتون کې عاجل ځانګې ته لارښی

په بېرني حالت کې چېرې چې تاسو یا یو څوک چې تاسې یې پیژنئ جدي او غیر متوقع ناروغه یا نېپې شوی وي، تاسو کولی شئ په روغتون کې عاجل ځانګې ته لارښی.

- که تاسو د امیندواری اړوند بېرني حالت لرئ، نو تاسو باید په مستقیم ډول د خپلې سیمې د زیږون واحد/روغتون سره اړیکه ونیسئ یا هم ورشئ
- که تاسو غواړئ د تلیفون له لارې چا سره وغږیږئ پدې اړه چې تاسو څنګه احساس کوئ د لاندې دوه تلیفون خدماتو څخه 1 ته زنگ ووهئ.

د خان وژني خطر

999 یا 112 ته زنگ ووهئ که تاسو یا یو څوک چې تاسو یې پیژنئ ځان یا بل چا ته زیان ورسوي.

د ذهني روغتیا بحران

د رواني روغتیا بحران پدې معنی دی چې تاسو نور د دې توان نلرئ چې وضعیت کنټرول یا اداره کړئ.

په بحران کې، تاسو باید ژر تر ژره مرسته ترلاسه کړئ.

یو ډاکټر کولی شي په بحران کې د هر چا لپاره ملاتړ وړاندې وکړي. که شوني وي، له یو چا څخه غوښتنه وکړئ چې له تاسو سره راشي.

د خپل سیمه ایز عمومي روغتون عاجل ځانګې ته لار شئ یا زنگ ووهئ www.hse.ie/eng/services/maps/

ستاسو د ذهني روغتیا معلوماتو لاین د تلیفون خدمت دی چې تاسو کولی شئ هر وخت زنگ ووهئ.

زمونږ د ټیم غړی کولی شي تاسو ته ووايي په اړه:

- د رواني روغتیا ملاتړ او ستاسو لپاره موجود خدمات
- د HSE او زمونږ تمویل شوي ونډه والو لخوا چمتو شوي مختلف خدماتو ته د لاسرسۍ څرنګوالی
- د کاري ساعتونه

وریا تلیفون: 888 111 1800

ستاسو د ذهني روغتیا معلوماتو لاین د مشوري ورکولو خدمت نه دی.

د نورو معلوماتو لپاره www.yourmentalhealth.ie وګورئ.

Other phone supports

If you want to speak to someone over the phone about how you are feeling call 1 of the two phone services below.

Samaritans

The Samaritans telephone service is available 24 hours a day. They provide a listening service to anyone who needs it, no matter what you are going through.

For confidential, non-judgmental support:

- Freephone: 116 123
- Email: jo@samaritans.ie
- Visit www.samaritans.ie for details of the nearest branch

Pieta House

They provide support for people who are suicidal and people who self-harm.

- Freephone: 1800 247 247
- Text HELP to 51444 – standard message rates apply

ChildLine

- Freephone 1800 66 66 66
- Free text the word Talk to 50101

Face-to-face support

For face-to-face support contact your GP.

Urgent help

Call 999 or 112 and ask for the ambulance service if you or someone you know needs emergency help.

There may be other local health supports, including mental health supports, in your area.

Visit www.yourmentalhealth.ie for more information.

نوري تليفوني مرستي

که تاسو غواړئ د تليفون له لارې چا سره وغږیږئ پدې اړه چې تاسو څنگه احساس کوئ د لاندې دوه تليفون خدماتو څخه 1 ته زنگ ووهئ.

ساماریتانز (Samaritans)

د ساماریتانز د تليفون خدمت په ورځ کې 24 ساعته شتون لري. دوی هر چا ته د اوریدلو خدمت چمتو کوي څوک چې ورته اړتیا لري، هیڅ مهم ندي چې تاسو له څه تیریرئ.

د محرم، غیر قضاوت ملاتړ لپاره:

- وریا تليفون: 116 123
- برېښنالیک: jo@samaritans.ie
- ویب پاڼه www.samaritans.ie د نږدې څانګې د جزیاتو لپاره وګورئ

Pieta House

دوی د هغه خلکو ملاتړ کوي چې ځان وژونکي دي او هغه خلک چې ځان ته زیان رسوي.

- وریا تليفون: 1800 247 247
- 51444 ته HELP ولیږئ - د پیغام معیاري نرخونه پلي کیږي

ChildLine

- وریا تليفون 1800 66 66 66
- وریا متن TALK 50101 ته ولیږئ

مخامخ ملاتړ

د مخامخ ملاتړ لپاره خپل GP سره اړیکه ونیسئ.

سملاسي مرسته

999 یا 112 ته زنگ ووهئ او د امبولانس خدمت غوښتنه وکړئ که تاسو یا یو څوک چې تاسې یې پېژنئ بېرته مرستې ته اړتیا لرئ.

ستاسو په سیمه کې ممکن د رواني روغتیا ملاتړ په شمول، د خایي روغتیا نور ملاتړ شتون لري.

د نورو معلوماتو لپاره www.yourmentalhealth.ie وګورئ.

Who we are ...

مونږ څوک یو ...

The HSE is responsible for delivering public health care services in Ireland. HSE stands for Health Service Executive. It was set up by the Irish Government.

In the HSE, we want to give you the best possible care and treatment. There may be times, however, when you think we could do better and sometimes you may even want to tell us about something we have done well.

Whatever age you are, you have rights when it comes to your health including:

- the right to have your say and be listened to
- the right to complain if you are not happy about something we have done

We want you to tell us if you have a comment, compliment or complaint about your health care. For information on how to make a comment, compliment or complaint, please visit:

HSE په ايرلينډ کې د عامه روغتيا پاملرنې خدماتو وړاندې کولو مسؤليت لري. HSE د روغتيا خدماتو اجرايوي ريس معنی لري. دا د ايرلينډ حکومت لخوا تاسيس شوی و.

په HSE کې، مونږ غواړو تاسو ته غوره ممکنه پاملرنه او درملنه درکړو. ممکن ځينې وختونه وي، کله چې تاسو فکر کوئ مونږ غوره کار کولی شو او ځينې وختونه تاسو حتی کولی شئ مونږ ته د هغه څه په اړه ووايي چې مونږ ښه ترسره کړي.

په هر عمر کې چې یاست، د لاندې مواردو په صورت کې تاسو مستحق یاست په شمول:

- ستاسو د ویلو حق او تاسې ته غور ونيول شي
- د شکایت حق که تاسو د هغه څه په اړه خوښ نه اوسئ چې مونږ یې ترسره کوو

مونږ غواړو چې تاسو مونږ ته ووايست که تاسو د خپل روغتيا پاملرنې په اړه نظر، ستاينه يا شکايت لرئ. د څرگندونې، تعريف يا شکايت کولو څرنګوالي په اړه د معلوماتو لپاره، مهرباني وکړئ لاندې سايت وګورئ:

www.hse.ie/eng/services/yourhealthservice/feedback/Complaint/

We hope you found this guide useful

The information in this book, including the resources and links, does not replace medical advice from healthcare professionals such as your nurse, public health nurse, GP or obstetrician.

Everyone is different.

Always talk with a healthcare professional to give you the medical advice and care you need.

We have made all efforts to make sure this guide is up to date in terms of medical advice. But, with so many changes happening in healthcare, this is difficult. We will update this guide again to include new information when we print it again.

We hope you found the information helpful and wish you a good experience using our health system.

مونږ امید لرو چې تاسو دا لارښود ګټور ومومئ

پدې کتاب کې معلومات، د سرچینو او لینکونو په ګډون، د روغتيا پاملرنې متخصصینو څخه طبي مشورې لکه ستاسو نرس، د عامې روغتيا نرس، GP یا د نسايي ډاکټر ځای نشي نیولی.

هرڅوک مختلف دی.

تل د روغتيايي پاملرنې مسلکي سره خبرې وکړئ ترڅو تاسو ته هغه طبي مشورې او پاملرنه چې ورته اړتيا لری درکړئ.

مونږ ټولې هلې ځلې کړي دي ترڅو دا ترلاسه شي چې دا لارښود د طبي مشورې په شرایطو کې تر سره شوي. مګر، د روغتيا پاملرنې کې د ډیرې بدلونونو سره، دا مشکل دی. مونږ به دا لارښود بیا تازه کړو ترڅو نوي معلومات پکې شامل شي کله چې مونږ دا بیا چاپ کړو.

مونږ امید لرو چې تاسو معلومات ګټور ومومئ او زموږ د روغتيا سیستم په کارولو سره تاسو ښه تجربه ولرئ.

Get more information

You can get lots of further useful information on the following web links:

لا نور معلومات ترلاسه کړئ

تاسو کولی شئ په لاندې ویب لینکونو ډیر نور ګټور معلومات ترلاسه کړئ:

<p>www.hse.ie</p>	
<p>The Health Service Executive provides health services in Ireland, the websites below are all part of the HSE and will give you further information on those services and supports.</p>	<p>د روغتیا خدماتو اجرايوي رئیس په ایرلینډ کې روغتیايي خدمات وړاندې کوي، لاندې ویب پاڼې ټولې د HSE برخې دي او تاسو ته به پدې خدماتو او ملاتړ باندې نور معلومات درکړي.</p>
<p>www.hse.ie/eng/about/Who/primarycare/socialinclusion/about-social-inclusion/translation-hub</p>	
<p>Translated documents on common health concerns and other topics as well as access to online health apps</p>	<p>د عامه روغتیا اندېښنو او نورو موضوعاتو په بېله بیا د آنلاین روغتیا اپلیکیشن ته لاسرسی باندې ژباړل شوي اسناد</p>
<p>www.immunisation.ie</p>	
<p>Information about vaccination</p>	<p>د واکسین په اړه معلومات</p>
<p>undertheweather.ie</p>	
<p>Health education and management of minor illnesses</p>	<p>د روغتیا تعلیم او د کوچني ناروغیو مدیریت</p>
<p>www.yourmentalhealth.ie</p>	
<p>Supports and education for your mental health</p>	<p>سناسي د روحي روغتیا لپاره ملاتړ او ښوونې</p>
<p>www.medicalcard.ie</p>	
<p>Medical card online service</p>	<p>د طبي کارت آنلاین خدمت</p>

د مهمو اړیکو جزئیات					
Doctor:		داکتر:	Tel:		تلیفون:
Local health office:		د سیمه ییزې روغتیا دفتر:	Tel:		تلیفون:
Public Health Nurse:		د اولسي روغتیا نرس:	Tel:		تلیفون:
Accident and Emergency Department:		د ناڅاپي پېښو او عاجل څانګه:	Tel:		تلیفون:
Out of hours GP Service:		له کاري وخت وروستو د GP خدمت:	Tel:		تلیفون:
Pharmacy:		درملتون:	Tel:		تلیفون:
Maternity services:		د زېږون خدمتونه:	Tel:		تېلیفون:

